

- Samardžija, Marko, 1990., Ljudevit Jonke, Zagreb
1993., Hrvatski jezik u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, Zagreb
2006., Hrvatski jezik od početka XX. stoljeća do godine 1945., u knjizi: Hrvatski jezik u XX. stoljeću, Zagreb
- Šimčik, Antun, 1935.–1941., Jezične bilješke, Hrvatska straža, 1935., br. 200.–288. (povr.); 1936., br. 109.–160. (povr.); 1937., br. 22.–284. (povr.); 1938., br. 13.–292. (povr.); 1939., br. 27.–225. (povr.); 1940., br. 49.–227. (povr.); 1941., br. 9.–10., Zagreb
- Tafra, Branka, 2007., Ljudevit Jonke o hrvatskom jeziku u 19. stoljeću, Jezik, br. 3., Zagreb
- Tošović, Branko, 1984., Rješavanje jezičkog pitanja u SSSR-u, Sveske, br. 5.–6., Sarajevo

LJUDEVIT JONKE O STRANIM RIJEČIMA U HRVATSKOM KNJIŽEVNOM JEZIKU

Stojan Vrlić

Ljudevit Jonke u svome se radu više puta izravno osvrtao na pitanje stranih riječi u hrvatskom književnom jeziku. To nam govore i sami naslovi njegovih članaka, primjerice Odnos prema stranim riječima (Jonke, 1965.: 304.). U tom se članku profesor Lj. Jonke zalaže za „snošljivost“ prema stranim riječima u odnosu na 19. stoljeće u kojemu su se strane riječi i izrazi upravo nemilice izgonili iz hrvatskog jezika i stvarale se mnoge „kovanice“. Međutim, kako ističe i sam Lj. Jonke u istom tekstu, bio je to „i jedan oblik borbe za pravo narodnog jezika i za samoodržanje“. Kasnije je rat protiv tuđica zamijenjen „obiljem tuđica iz svih mogućih jezika“.

Ukazujući ovdje na drugu krajnost, Lj. Jonke zalaže se za srednji put kao najbolje rješenje. Već iz toga što je ovdje rečeno, lako je primijetiti kako Lj. Jonke nije bio brzoplet, nego je, kao što je to i inače činio, svakom problemu prilazio s mnogo razumijevanja i suzdržanosti.

Tako će se u istom članku naći da autor ističe da nema jezika bez stranih utjecaja jer je jezik „živa slika života jednog naroda“. Ali, u odnosu jezika prema jeziku primjećuju se i „nasilni utjecaji“.

U našoj povijesti, ističe autor, nerijetko se događalo da se riječi vladajućeg naroda nameću i potiskuju riječi pokorenog naroda:

„Tako se npr. u našem štokavskom dijalektu proširilo mnogo turskih riječi za nekoli-kostoljetnog robovanja Turcima, u čakavskom talijanskih, a u kajkavskom njemačkih u doba dominacije Mlečana i Nijemaca. Ali ovo što je zahvatilo pritiskom naše narodne

govore ne smije da zahvati u podjednakoj mjeri književni jezik, koji je ipak ne samo izražaj svjesnog i slobodnog pojedinca nego i kolektivne čežnje čitavog naroda da se održi i afirmira u slobodi.“ (Jonke, 1965.: 305.)

Članak završava gotovo proročanskom vizijom o suvremenom tehničkom razvitku koji će donijeti – „svu silu stranih riječi“. I doista je tako: rječnik se hrvatskog jezika popunjava usporedno s preuzimanjem industrijskih predmeta i pronalazaka novih oblika organizacije u ekonomskim i društvenim područjima zemalja iz kojih te strane riječi dolaze. Razvoj suvremene tehnike donio je danas nove strane riječi, najčešće anglizme, i to u tolikoj mjeri da se može slobodno reći kako je zavladała „anglomanija“. Današnje prilike neodoljivo podsjećaju na one iz 17. i 18. stoljeće kada je „otkrivena Engleska“ i kada je vladalo veliko (rekli bismo i pretjerano) zanimanje za sve što je englesko, podjednako u materijalnom i duhovnom području.

U drugom članku: Ne upotrebljavajmo nepotrebnih tuđih riječi (Jonke, 1965.: 305.), čitamo misao koja je upućena prije svega recenzentima i kritičarima Jonkeova vremena (i ne samo Jonkeova!) koji često rabe strane riječi i onda kada imaju dobre domaće zamjene. To se ponekad odnosi i na novinarske tekstove čime se prosječnog hrvatskog čitatelja stavlja u podređen položaj. Istina, priznaje i sam Lj. Jonke, mi se danas ne možemo odreći nekih riječi koje smo primili iz stranih jezika, a danas se osjećaju kao naše, primjerice, riječi iz turskog (*duhan, top, čarapa*), njemačkog (*cilj, logor, šunka, remen*), ruskog (*iskren, pokrovitelj*), češkog (*časopis, okolnost, dojam*), talijanskog (*makaroni, pašteta, banda, baraka*), francuskog (*moda, ambasador, sezona*), engleskog (*sport, tenis, punč, standard*).

„Riječi žive svojim životom, nameću se i pobjeđuju prema svojoj vitalnosti i prema forsiranju.“ (Jonke, 1965.: 192.)

Pozivajući se na istoimeni Maretićev poziv: „Ne upotrebljavajmo nepotrebnih tuđih riječi“, Lj. Jonke nastavlja: što će nam turske riječi *komšija, pendžer, adet* uz naše *susjed, prozor, običaj*; njemačke *koštati, veš, cajtnot* uz hrvatske *stajati, rublje, vremenski tjesnac*; ruske *podozrivost, predostrožnost, blagodariti, ubjeđivati, stremljenje* kada imamo dobre hrvatske riječi *sumnjičavost, zahvaljivati, uvjeravati, težnja*. Jedan od razloga za prekomjernu uporabu stranih riječi, prema Jonkeovu je mišljenju konformizam („komoditet“), ali i razmetljivost i snobizam.

U članku Turcizmi se šire (Jonke, 1965.: 405.) Lj. Jonke govori o tome kako se kao opći jezični problem sve više pojavljuje *džigerica* umjesto *jetra*, a u Zagrebu čak imamo *kujundžijska radnja* umjesto hrvatskog naziva *zlatar, ćopav* umjesto *hrom, ćato* umjesto *pisar, čerečenje* umjesto *komadanje, čaršavi* umjesto *plahte* itd. Zato Lj. Jonke ističe:

„Trebalo bi upoznati književni jezik i služiti se njegovim uzusom i normom. U protivnom slučaju, s obzirom na to što pored turskog utjecaja postoji i njemački i talijanski i ruski i engleski, moglo bi nam se dogoditi da nam jezik bude po strukturi samo slavenski, a po riječima i izrazima tuđinski.“ (Jonke, 1965.: 406.)

Iako nam se ta misao može učiniti prestrogom, ipak nas upozorava na važnu ulogu koju je jezik imao u povijesti naroda kakav je hrvatski narod. Zato Lj. Jonke ističe kako svaki pojedinac ima obvezu obogaćivati i usavršavati hrvatski književni jezik, a ne sakatiti ga i nagrđivati.

Lj. Jonke znao je progovoriti i o onim valjanim hrvatskim riječima koje nestaju iz hrvatskog jezika:

„Ne zamjerite mi, ali današnji će naš razgovor biti kao kakav govor nad otvorenim grobom. Kao da pokopavamo dvije ili tri naše riječi, tri druga koja su savjesno vršili svoju dužnost, a mi ih prijevremeno šaljemo ne možda u mirovinu, nego u nezasluženi grob.“ (Jonke, 1965.: 315.)

Lj. Jonke se ipak nada da su te riječi samo „zavrle, pa im većom pažnjom možemo vjerojatno vratiti i zdravlje i život“ (Jonke, 1965.: 316.). Takva sudbina, prema Jonkeovu mišljenju, poznata nam je i kod niza drugih riječi te bi stoga bilo dobro da oni

„koji javno pišu po novinama ipak prođu kroz neke škole ili tečajeve u kojima se uči i naš jezik i pravopis i stil. Pa ako su i prošli kroz njih u mladosti, neka ponovo prođu u zrelijoj i odgovornijoj dobi. Jezik uvijek treba učiti i usavršavati se u njemu. Stajanja nema.“ (Jonke, 1965.: 316.)

Ima i danas u nas onih jezikoslovaca koji su skloni pozivati se na jezik naših novina i novinara kao na obrazac „dobrih pisaca“. Baš se zato može reći da Jonkeova poruka nije danas manje aktualna, nego što je bila u vrijeme kada je napisana. K tome će Lj. Jonke dodati još jednu rečenicu koja, isto tako, i danas ima svoju težinu:

„... o općoj književnoj upotrebi neke riječi ili izraza ne odlučuje pojedinac, nego čitava zajednica onih koji pišu i govore.“ (Jonke, 1965.: 317.)

Koliko god nam je taj navod slika prošlog vremena, toliko nas podsjeća i na niz sličnih slika iz današnjice. U tome je i temeljna vrijednost Jonkeova pogleda na hrvatski jezik; Lj. Jonke i danas je aktualan i u isto vrijeme suvremen u pristupu mnogim pitanjima hrvatskog jezika. Stoga se uvijek iznova vraćamo jezikoslovcu i kroatistu Ljudevitu Jonkeu.

Strane riječi iz slavenskih jezika u hrvatskom književnom jeziku

U članku *Neprilike s tuđim i sličnim riječima* (Jonke, 2005.: 121.) govori se o posudenicama u hrvatskom jeziku koje imaju slično, ali ne isto značenje kao neke hrvatske riječi. Takva se pojava temelji na genetskoj srodnosti jezika – to su riječi iz slavenskih jezika koji imaju zvučnu sliku gotovo istu, ili vrlo sličnu onoj u hrvatskom jeziku, ali je sadržaj dane riječi više ili manje promijenjen, pa tako uporaba riječi iz srodnih slavenskih jezika može dovesti do otežanog razumijevanja. Prema tomu, slične riječi u pojedinim jezicima ne moraju istovremeno omogućavati bolje

razumijevanje među ljudima – one mogu biti i izvor zabune. Tako, na primjer, ruska riječ *podražat'*, kao rusizam, često se rabila u vrijeme *srpskohrvatskog ili hrvatskosrpskog jezika*. Do nesporazuma dolazi zato što rusizam *podražavati* znači *ugledati (se)*, a u hrvatskom jeziku može značiti i *dražiti*. Postoji niz takvih riječi, primjerice riječ *vinovnik* (Jonke, 2005.: 194.–196.) u hrvatskom jeziku ima dobru zamjenu u riječima, *krivac*, *uzročnik*:

„A koliko li smo puta pročitali da se netko povinovao razlozima i učinio se prema savjetima koji su mu upućeni. Povinovati se čemu nije također naša riječ, nego pozajmljenica iz crkvenoslavenskog jezika koja znači isto što i naše riječi pokoravati se čemu, poslušan biti čemu, pa i prilagođavati se čemu.“ (Jonke, 2005.: 195.)

Iz ruskog jezika u Jonkeovo vrijeme upotrebljavao se niz rusizama: *prenabregavati*, *preduprijediti*, *prevazići*, *pribrežni*, itd. Ti se rusizmi danas ne upotrebljavaju u hrvatskom jeziku.

U članku *Strana imena i prezimena u novinama* (Jonke, 2005.: 318.–320.) Lj. Jonke se ukratko osvrnuo na preuzimanje stranih imena u hrvatskom jeziku u odnosu na to kako se to čini u srpskom jeziku, a sve u ovisnosti o tom jesu li strane riječi primljene prema starogrčkom i latinskom izgovoru, kao što je to u hrvatskom, ili prema novijem grčkom izgovoru, kako je to u srpskom jeziku (*Atena – Atina*, *Cipar – Kipar*, *Perzija – Persija*, *demokracija – demokratija*, *kirurgija – hirurgija*, *barbarizam – varvarizam*). Iako naoko sporedan problem, pisanje stranih imena bio je u Jonkeovo vrijeme važan čimbenik za „održanje posebnosti varijanata“, a onda i samog hrvatskog jezika. Riječ je o dvostrukom pisanju stranih imena u okviru ondašnjeg *zajedničkog jezika* Hrvata i Srba. Naime, prigovori su stizali zbog toga što se uz izvorno pisanje imena iz stranih jezika ne piše (u zagradi) – i fonetski.¹

Pitanje stranih riječi u hrvatskom književnom jeziku nije bilo pitanje formalne naravi – bilo je ili izravno ili neizravno u većini Jonkeovih tekstova gdje se rješavalo pitanje opstojnosti hrvatskog jezika.

Profesor Lj. Jonke od svih je dodira hrvatskoga jezika sa slavenskima, najiscrpnije opisao utjecaj češkog jezika na hrvatski. Kao što znamo, to nije ni malo slučajno jer je Lj. Jonke boravio u Pragu od 1930. do 1932. godine gdje je studirao bohemistiku i bavio se prevodenjem s češkog na hrvatski. Svoje poglede na češko-hrvatske odnose objavio je u članku *Češki jezični elementi u hrvatskosrpskom književnom jeziku* (Jonke, 1965.: 151.). Iako postoji mišljenje kako su Jonkeovi članci o leksičkoj problematici pisani tako da im se može prigovoriti puristička krajnost, ipak se može govoriti o popustljivosti prema stranim riječima u onim slučajevima kada hrvatskom jeziku nije prijetilo da ga asimiliraju drugi, jači jezici (i narodi). Utje-

---

¹ To je pitanje bilo osobito aktualno u vrijeme pripremanja novosadskoga pravopisa i Jonke je kao Jezikov urednik tih godina u Jeziku otvarao prostor raspravama o pisanju tuđih imena.

čaj češkog jezika na hrvatski, Lj. Jonke podijelio je u tri razdoblja. Prvo razdoblje bohemizama u hrvatskom jeziku bilo je u vrijeme ilirizma. Njihov broj nije velik (*časopis, dosljedan, dosljednost, naslov, nježan, obrazovati, obred, obzor, okolnost, opseg, pokus, povod, predmet, prevaga, prvobitan, primjeran, poprsje, podneblje, skromnost, slog, spis, stupanj, učinak, uspjeh, ustav, zavod, zbirka*). Drugi je „nalet“ bohemizama s njemačko-hrvatskim rječnikom B. Šuleka iz 1860. godine. Sam B. Šulek o svom rječniku kaže:

„Pa kad mi ni od kud nije naspjela pomoć, utekoh se drugim slavenskih jezikom, gdje je uvijek nadjoh.“ (Šulek, 1860.: 8.)

Lj. Jonke navodi one bohemizme koji su ostali u hrvatskom književnom jeziku sve do njegova vremena: *bajoslovan, bodar, dostaviti, dotičan, dražba, krajolik, ličiti, ličilo, naklada, nakladnik, obrazac, odraz, ogavan, ploha, podlost, pojam, poredak, predio, prednost, prijam, prirodopis, pronevjeriti, smjer, snimak, stanovište, stanovit, stroj, sustav, svjež, svježina, tlak, tlakomjer, uloga, ustroj, važan, važnost, živalj*; navodi i primjere bohemizama koji su 19. st. upotrebljavani pa u njegovo vrijeme napušteni: *dostatan, nedostatan, skladnja, zemljovid*. Danas su sva četiri bohemizma u uporabi u hrvatskom književnom jeziku. A neki od bohemizama iz Jonkeova vremena danas se mogu sresti vrlo rijetko ili nikako: *stanovište, bajoslovan, živalj*.

Poznati povjesničar Franjo Rački pokrenuo je pisanje Rječnika znanstvenog nazivlja s ciljem da uvede u škole i urede, umjesto latinskoga i njemačkoga, hrvatski jezik. Taj terminološki rječnik koji se pojavio 1874. djelo je zajedničkoga napora više hrvatskih jezikoslovaca pa su uz B. Šuleka tu zaslužni i Vatroslav Jagić, Josip Torbar, Franjo Erjavec. I taj rječnik postao je izvor bohemizama: *dojam, dopjev, dobrobit, kisik, kotva, podnebesje, tuha, uzajamnost, vodik...* Po onome što tvrdi Lj. Jonke, mnogi bohemizmi iz toga trećega razdoblja nisu zaživjeli u upotrebi: *odvrata, predjam, pričina, slovesnost, susednost, vraska, zamjer...* Nestanak Šulekovih bohemizama komentirao je Lj. Jonke na sljedeći način:

„Što će mu npr. dira, hvost, opice, prst, viko, vraska kad postoje dobre narodne riječi *rupa, rep, majmun, crnica, poklopac, bora* i sl.“ (Jonke, 1965.: 159.)

Međutim, do danas su iz upotrebe nestali i neki bohemizmi koji su se u Jonkeovo vrijeme upotrebljavali: *dopjev, kotva, podnebesje, tuha*.

Činjenica je da je hrvatski jezik na srpski djelovao bohemizmima kao što je srpski jezik na hrvatski djelovao rusizmima. Međusobni odnosi slavenskih jezika nisu dostatno istraženi da bismo s malo više sigurnosti mogli govoriti o tom. Najviše je bio istraživan odnos ruskog jezika s ostalim slavenskim jezicima jer je SSSR bio u središtu političkih i drugih zbivanja u 20. stoljeću. Po Maretiću, u 19. stoljeću bohemizama imamo oko 70, a rusizama oko 130, i još oko 70 riječi za koje Maretić nije znao dolaze li iz češkog ili iz ruskog jezika. Po Lj. Jonkeu broj je tadašnjih bo-

hemizama mnogo veći, ima ih oko 500. Da je od svih slavenskih jezika samo ruski jezik utjecao na hrvatski više od češkoga, slaže se i profesor Lj. Jonke:

„Ali osim toga što je i broj ruskih riječi u suvremenom hrvatskosrpskom jeziku veći, ima još jedna značajna razlika između djelovanja ruskog i češkog jezika. U današnje doba, tj. u dvadesetom stoljeću, ne preuzimaju se nove češke riječi u hrvatskosrpski jezik, a ruske da. Razloge svakako treba tražiti u snažnoj orijentaciji hrvatskosrpske i uopće jugoslavenske kulture na socijalističku kulturu naroda Sovjetskog saveza, u prvom redu ruskog naroda...“ (Jonke, 1965.: 163.)

Tako smo došli do društvene i političke sastavnice koja je snažno određivala hrvatski jezik Jonkeova vremena. I više od toga; određivala je život i rad, određivala je sudbinu brojnih jezikoslovaca, pa i samog Lj. Jonkea.

Trebalo je u tom vremenu, uza sve poteškoće i nevolje, zalagati se za hrvatski jezik. A to je upravo, kako je rekao S. Babić (1997.), „vođen dobrim hrvatskim znanjem, duhom i osjećajima“, uspješno činio Lj. Jonke. Njegova briga za hrvatski jezik ostvarivala se uvijek u okvirima mogućeg. U tom razdoblju nije nitko otvorenije i djelotvornije zagovarao hrvatski jezik od Lj. Jonkea; njegovi savjeti nerijetko su bili samo formalne naravi, ali važnije i od samog jezičnog savjeta bilo je to što je Lj. Jonke bio veliki autoritet svoga vremena koji je smio reći i ono što drugi nisu smjeli. Tako ćemo prepoznati Jonkeove komentare:

„Ali žalosno je da oni koji o jeziku vrlo malo znaju, kao što vidite, žele zapovijedati onima koji su jezični stručnjaci“ (Jonke, 1965.: 210.–211.). „Zaista, taj se još nije rodio koji bi u pravopisnim pitanjima svima ugodio.“ (Jonke, 1965.: 318.)

O rusizmima *rukovoditi*, *rukovodilac*, *rukovodstvo*, Lj. Jonke kaže da su

„potrebne za označavanje posebnog, socijalističkog vođenja i upravljanja koje nije izričito direktivno, nego rezultat demokratskog, kolektivnog upravljanja poslovima pri kojima je pojedinac samo izvršilac kolektivne želje i volje.“ (Jonke, 1965.: 189.)

Međutim, valja razlučiti one situacije u kojima Jonkeove izjave imaju potreban društveni okvir da bi unutar toga okvira mogao graditi svoj vlastiti pogled na hrvatski jezik i boriti se za opstojnost hrvatskog jezika. Isto će tako Lj. Jonke reći, govoreći o hrvatskosrpskom jeziku, kako razlika ima između „istočne i zapadne varijante“;

„ali sve to ipak nema karakteristike dvaju književnih jezika, nego dvije varijante: hrvatske i srpske...“ (Jonke, 2005.: 34.)

Kako danas čitati Lj. Jonkea?

Moglo bi nam se pitanje iz gornjega podnaslova učiniti neprimjerenim i suvišnim. Lj. Jonke pisao je znanstvenim stilom koji je bio (prema njegovim riječima) koncizan i sažet, kojemu je „najkarakterističnija osobina točnost dovedena gotovo do suhoparnosti“ (Jonke, 1971.: 15.). Pa ipak, Lj. Jonke teško je mogao izbjeći način

komunikacije koja je bila namijenjena obrazovanim ljudima njegova vremena – riječ je o često spominjanoj komunikaciji „iza željezne zavjese“. Jonkeovo obraćanje slušateljima i čitateljima imalo je tada jedini mogući način „zaobilaženja“ prepreka na putu, i to, zna se, samo onima koji su bili spremni prihvatiti taj nesigurni oblik komunikacije. Mnogi su skloni tvrditi da je u Jonkeovo vrijeme u nas bilo (sustavno ili namjerno) prešućenog više nego bilo gdje u svijetu. Ta šutnja nije bila učinak nedostatka izgovorenoga, ni šutnja zbog nedostatka zamisli. Bilo je to prešućivanje konkretnog što je ostavljalo gorak okus jednako i u pošiljatelja (prešutitelja) i u primatelja. Reklo bi se da je to svojevrsna „zavjera“ između govornika (profesora Lj. Jonkea) i njegovih slušatelja i čitatelja.² Nerijetko su se za objašnjenje sadašnjosti rabili primjeri iz prošlosti. Tako se Lj. Jonke poslužio kao štitom Maretićevim načelom „Ne upotrebljavajmo nepotrebnih stranih riječi“ za svoj istoimeni članak, olakšavajući na taj način borbu za opstojnost hrvatskog jezika u okviru ondašnje države i *državnog srpskohrvatskog/hrvatskosrpskog jezika*.

Podsjetimo se na Jonkeovu izreku „Piši onako kako dobri pisci pišu.“³ Uza sve ono dobro što je napisano o toj izreci, ipak mi se čini da je do danas malo pisano o značenju pridjeva *dobar* u toj izreci i o tome na koga je Lj. Jonke mislio kad je spomenuo pridjev *dobar* uz riječ *pisce*. A Lj. Jonke izražavao se tako da je svaka njegova riječ bila osmišljena i odmjerena. Zapravo, nije li Lj. Jonke zahtijevao tom izrekom od svakoga čitatelja da ne bude objekt nego subjekt, da usuprot dobrima pronade i loše pisce i da ne piše kao što loši pisci pišu? Izreka „Piši kao što dobri pisci pišu“ u mnogome je odredila razvoj hrvatske jezične kulture.

I na kraju kao zaključak želim reći kako su u Jonkeovu obraćanju javnosti okolnosne izjave gotovo uvijek imale važnu ulogu. To nam svjedoče sljedeći primjeri Jonkeovih istupa: *rukovoditi, rukovodilac, rukovodstvo su riječi osobito potrebne za označavanje posebnog, socijalističkog vođenja – da nisam potpisao novosadski dogovor došli bi drugi koji bi potpisali još gore stvari – spasili smo ijekavicu – jezične savjete treba razumijevati u skladu s vremenom u kojem živimo – stoga se i ostavila dvostrukost da se ljudi ne zamaraju sa suviše novosti – oprimjerenja u jeziku trebaju biti iz hrvatske književnosti*.

Literatura

- Babić, Stjepan, 1997., Lj. Jonke jezikoslovac rođen pod nesretnom zvijezdom, Hrvatsko slovo, Zagreb, 32.
Jonke, Ljudevit, 1965., Književni jezik u teoriji i praksi, Zagreb, 125.–135.
1971., Hrvatski književni jezik danas, Zagreb.

---

² Ne treba zaboraviti da su Jonkeovo slušateljstvo činili najvećim dijelom studenti.

³ Opširnije o tom vidi u: Vuković, 2007.

1974.–1975., Problemi norme hrvatskoga književnog jezika u sinkronijskom i dijakronijskom aspektu, Jezik, god. XXII., 38.

1978.–1979., Zasluge i slabosti hrvatskih vukovaca, Jezik, XXVI. 1., 5.–12.

2005., O hrvatskom jeziku, Zagreb, 33.–34.

Šulek, Bogoslav, 1860., Deutsch - kroatisches Wörterbuch – Němačko - hrvatski rěčnik.

Vuković, Petar, 2007., U pozadini načela „Piši kao što dobri pisci pišu“, Jezik, god. 54., br. 3., Zagreb, 109.–118.

Sažetak

Stojan Vrljić, Filozofski fakultet, Split

UDK 811.163.42, znanstveni članak,

primljen 27. kolovoza 2007., prihvaćen za tisak 24. rujna 2007.

Ljudevit Jonke about Foreign Words in the Croatian Literary (Standard) Language

Ljudevit Jonke devoted a great part of his scientific work to the problem of foreign words in the Croatian literary (standard) language, because the problem of foreign words fitted into the overall struggle for the survival of the Croatian language in the hard times Jonke lived in. He did not fight against all foreign words in the Croatian language, especially not against those that had been properly created and functionally used. What Jonke fought against were the unnecessary foreign words in the Croatian language that were often a result of dictates and forcible influences.

O LJUDEVITU JONKEU IZ OBITELJSKOGA SJEĆANJA

vojih prvih 17 godina života odrastao sam u središtu grada Zagreba, u Petrinjskoj ulici 59a, u prostranom troipolsobnom stanu dvorišne zgrade koja još i danas postoji. Još bliže središtu preselili smo se 1961., na sam Trg bana Jelačića 3.

U jednoj sobi našega stana u Petrinjskoj ulici spavali su roditelji, u drugoj moja starija sestra Dubravka s bakom Sofijom po maminoj strani, a u trećoj najvećoj sobi, gdje je moj otac imao radnu sobu, primali su goste, a u njoj sam i ja našao svoj kutak za spavanje.

Još dok sam kao malo dijete morao svake večeri rano u krevet, sjećam se kako bi moj otac došao u tu istu sobu, vjerujući da sam već zaspao (što najčešće i jesam, ali bi se pokatkad samo primirio i odglumio kao da spavam, a zaspao bih tek tijekom večeri nešto kasnije), sjeo bi za svoj radni stol osvjetljen malom svjetiljkom, nalazeći u to vrijeme svoj mir za pisanje. Svake večeri u točno određeno vrijeme